

Beste patiënt,

Je wordt binnenkort geopereerd in ons ziekenhuis. We vragen jou dit boekje grondig door te nemen en de vragen correct te beantwoorden, eventueel met hulp van familie of huisarts.

Breng bij opname dit patiëntenboekje mee en geef het af op de afdeling.

Dit boekje bevat belangrijke informatie voor onze zorgverleners om jou correct te behandelen. Indien het boekje niet of niet volledig is ingevuld, kan daarom worden beslist de ingreep uit te stellen.

Wij wensen jou alvast een spoedig herstel toe!

Ingreep / onderzoek:

campus: Rumst Bornem Willebroek

opnamedatum: / / om uur

operatiedatum: / / hospitalisatie
 dagziekenhuis

vermoedelijke ontslagdatum: / /

bij opname nuchter: ja neen

antitrombosekousen: ja neen

ingreep/onderzoek:

links rechts niet van toepassing

opnamebrief opgesteld via ORline

patiëntensticker

Bemerkingen:

.....

.....

Onderzoeken uit te voeren bij de huisarts of bij opname:

labo (hemoglobine, elektrolyten, nierfunctie)

EKG

labo + leverfunctie

cardio consult

labo + HbA1C

pneumo consult

labo + stolling INR / trombocyten / APTT

RX thorax

kruisproef

urineonderzoek

bestellen bloed: E

andere:

Bij opname:

IV prehydratatie i.v.m. contrastnefropathie

darmvoorbereiding

**ASA-score
en overzicht
majeure ingrepen:
zie pagina 3**

Inhoudstafel

deel 1: Informatie voor de specialist en huisarts	3
1.1. Richtlijnen bij de aanvraag van preoperatieve onderzoeken	3
1.2. Wat als?	4
1.3. Huidige medicatie	4
1.4. Afspraken rond medicatie	5
1.5. Medicatieanamnese	6
1.6. Afspraken rond antistollingsmedicatie	7
deel 2: Informed consent chirurgie	8
deel 3: Jouw persoonlijk dossier	10
3.1. Voorgeschiedenis	10
3.2. Allergieën	10
3.3. De verdoving	11
3.4. Algemene gezondheidstoestand	12
3.5. Sociale vragenlijst	14
3.6. Preoperatieve screeningstools (pijn, nutritiescreening, valpreventie)	16
deel 4: De verdoving	18
deel 5: Informatie voor de patiënt	19
5.1. Vóór de opname	19
5.2. De dag van de opname	19
5.3. Preoperatieve hygiënische richtlijnen	20
5.4. Hand- en hoesthygiëne	22
5.5. Verwijderen van medische implantaten en anatomisch materiaal	22
5.6. Veneuze trombo-embolie (VTE) voorkomen	22
5.7. Pijnmeting	24
5.8. Decubituspreventie	25
5.9. Rechten en plichten van de patiënt	26
5.10. Ombudsdienst	27

deel 1. Informatie voor de specialist en huisarts

1.1. Richtlijnen bij de aanvraag van preoperatieve onderzoeken

ASA-score

	ASA 1 + 2*	ASA 3 + 4**
Lokale anesthesie door de chirurg	niet noodzakelijk, in overleg met de chirurg	niet noodzakelijk, in overleg met de chirurg
Niet-majeure ingreep	EKG indien > 65 jaar	labo, EKG, CP***
Majeure ingreep	labo, CP*** EKG indien > 65 jaar	labo, EKG, CP***

*ASA 1 / 2: de gezonde patiënt of de patiënt met een lichte systemische aandoening, waarvoor hij/zij al dan niet medicatie neemt en hiermee goed gecontroleerd is.

**ASA 3: de aandoening beperkt de dagelijkse activiteit.

***CP: cardiopulmonale evaluatie (klinisch onderzoek) met verslag door de huisarts of internist (cardioloog of pneumoloog).

volledige
ASA-score en recente
KCE-richtlijnen: zie
www.azrivierenland.be
→ ik ben professional

Alle onderzoeken moeten minder dan 6 maanden oud zijn, tenzij recente acute pathologie. Contacteer bij vragen de dienst anesthesie.

Lijst majeure chirurgie

algemene chirurgie	ingrepen op maag, dunne darm, colon, rectum, sigmoïd, milt, pancreas, lever, schildklier (partieel of totaal), bariatrische chirurgie
gynaecologie	mastectomie, hysterectomie, debulking
neurochirurgie	craniotomie, VP-shunt, ACDF, laminectomie, ALIF/PLIF, posterieure stabilisatie, fusie wervelkolom
neus-, keel-, oorchirurgie	parotidectomie, radicale halsklieruitruiming
orthopedie/rugchirurgie	(revisie) THP / TKP, ACDF, laminectomie, ALIF/PLIF, posterieure stabilisatie, fusie wervelkolom
plastische heelkunde	abdominoplastie, borstreconstructie (diep flap)
stomatologie	osteotomie kaak, grote stomatologische ingrepen (oncologie)
urologie	nefrectomie, prostatectomie, cystoprostatectomie
vaatheelkunde	alle arteriële vaatchirurgie
thoraxheelkunde	alle intrathoracale chirurgie, videomediastinoscopie

1.2. Wat als?

Bij complicaties is met de patiënt afgesproken dat:

☐ code 0	Er is geen therapiebepanking, de patiënt wordt maximaal behandeld.
☐ code 1	In deze situatie krijgt de patiënt alle nodige levensverlengende medische zorgen, maar ingeval van een hartstilstand wordt geen hartmassage of elektrische defibrillatie meer toegepast.
☐ code 2	Er wordt niet meer gereanimeerd en de bestaande medische zorgen worden ook niet meer uitgebreid, de specifiek aangeduide levensverlengende behandelingen worden niet meer gestart.
☐ code 3	Er wordt niet meer gereanimeerd, er wordt geen enkele levensverlengende behandeling opgestart en de lopende levensverlengende behandelingen worden afgebouwd/gestopt, meestal in het licht van een naderend en onafwendbaar levenseinde.

OF ingevuld in het elektronisch medisch dossier

1.3. Huidige medicatie Te overlopen door de specialist / huisarts

de patiënt neemt geen medicatie

Noodzakelijke medicatie mag je innemen met een beetje water.

Let op: sommige medicatie MOET je stoppen vóór de operatie!

geneesmiddel + sterkte	vorm: tablet, bruis-tablet, capsule, aerosol, siroop, SC, IM, subling, IV, inhalatie, dermaal,...	nuchter	bij het ontbijt	bij het middag-maal	bij het avond-maal	voor het slapen	opmerkingen (bv. bij pijn, gestopt preoperatief)
voorbeeld: Pantomed 20 mg	tablet	1					dagelijks
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							

Kruis aan of de patiënt al dan niet één van onderstaande geneesmiddelen (af en toe) inneemt:

bloedverdunners:	☐ ja ☐ neen	geneesmiddelen voor suikerziekte:	☐ ja ☐ neen
slaappillen:	☐ ja ☐ neen	hormonale preparaten:	☐ ja ☐ neen
pijnstillers:	☐ ja ☐ neen	geneeskrachtige kruiden:	☐ ja ☐ neen
puffers:	☐ ja ☐ neen	medicatiepleisters:	☐ ja ☐ neen
oogdruppels:	☐ ja ☐ neen	medicatie voor maagklachten:	☐ ja ☐ neen
spuiten:	☐ ja ☐ neen	voedingssupplementen:	☐ ja ☐ neen
vitaminen:	☐ ja ☐ neen	homeopathische middelen:	☐ ja ☐ neen
zalven:	☐ ja ☐ neen		

Is er andere medicatie die de patiënt slechts 1x/week/maand/jaar neemt: neen ja:.....

Heeft de patiënt de voorbije 2 weken antibioticum gebruikt? neen ja:.....

ik weet het niet

1.4. Afspraken rond medicatie In te vullen door de arts

**Insulines moeten
worden meegenomen bij
opname in het ziekenhuis!**

**Een subcutane insulinepomp mag niet mee
naar het operatiekwartier. Er dient een infuus
uitgerekend te worden door de diabetoloog.**

**Contacteer de diabetoloog:
Rumst: 03 880 96 91
Bornem: 03 890 18 69**

☐	Irreversibele MAO-inhibitoren: Nardelzine	stop 3 weken vóór de ingreep
☐	MAO-inhibitoren: Fenelzine, Moclobemide	stop 1 week vóór de ingreep
☐	Sint-Janskruid	stop 1 week vóór de ingreep
☐	ACE-inhibitoren en Angiotensine Receptor Blokkers/Sartanen: Enalapril®, Renitec®, Tritace®, Captopril®, Lisinopril®, Coversyl®, Accupril®	stop 24 uur vóór de ingreep
☐	Diuretica	niet op de dag van de ingreep
☐	Colloïdale antacida (Maalox, Gaviscon)	niet op de dag van de ingreep
☐	NSAID: Diclofenac®, Voltaren®, Brufen®, Apranax®, Indocid®, Brexine®, Feldene®, Ibuprofen®,...	niet op de dag van de ingreep tenzij voor- geschreven door de chirurg bij dagzie- kenhuispatiënten (vb. wijsheidstanden,...)
☐	Anticoagulantia en anti-aggregantia (bloedverdunners)	zie afspraken pagina 7
☐	Medicatie die werkzaam is op het centrale zenuwstelsel	gewone dosis doornemen
☐	Betablokkers	gewone dosis doornemen
☐	Calciumantagonisten (tenzij de patiënt ook een betablokker neemt)	gewone dosis doornemen
☐	Anti-Parkinsonmedicatie	gewone dosis doornemen → NOOIT stoppen!

Diabetesmedicatie:

Subcutane insulinepomp: beleid te bespreken met diabetoloog, best preoperatief. **De insulinepomp mag niet in alle gevallen mee naar het operatiekwartier!**

pilletjes	☐	Biguaniden: Glucophage®, Metformine®, Metformax®, Janumet®, Eucreas®, Jentadueto®, Komboglyze®, Vipidomet®, Synjardy®, Vokanamet®, Xigduo®	stop 48 uur vóór de ingreep!
	☐	Sulfonylurea + gliniden: Diamicon®, Gliclazide®, Daonil®, Euglucon®, Amaryl(le)®, Glurenorm®, Novonorm®, Uni diamicon®, Repaglinide®, Glimpiride®, Minidiab®, Glibenese®, Unigliclazide® DPP4 - inhibitoren: Vipidia®, Trajenta®, Onglyza®, Januvia®, Galvus® SGLT 2 - inhibitoren: Invokana®, Forxiga®, Jardiance® Glitazone: Actos®	niet innemen op de dag van de ingreep
inspuitingen	☐	Incretines: Byetta®, Victoza®, Lyxumia®, Trulicity®, Bydureon®, Ozempic®	niet toedienen op de dag van de ingreep
	☐	Ultrasnelwerkende insuline: Apidra®, Humalog® 100, Humalog® 200, Novorapid®, Fiasp®	enkel 's ochtends aangepaste dosis indien je een licht ontbijt mag nemen. Als je niet mag eten, mag er ook geen ultrasnelwerkende insuline worden toegediend.
	☐	Snelwerkende insuline: Actrapid®, Insuman rapid®, Humuline regular®	niet toedienen op de dag van de ingreep
	☐	Menginsuline: Novomix®, Humalog mix®, Humuline® (30/70)	niet toedienen op de dag van de ingreep
	☐	Langwerkende insuline: Humuline NPH®, Insulatard®, Insuman basal®	niet toedienen op de dag van de ingreep
	☐	Ultralangwerkende insuline: Lantus®, Levemir®, Abasaglar®, Toujeo® Tresiba®	gewone dosis doornemen
☐	Combinatiepreparaten ultralangwerkend insuline + incretine: Suliqua®, Xultophy®	niet toedienen op de dag van de ingreep	

In het ziekenhuis treedt het diabetesprotocol van het ziekenhuis in werking. Op basis van jouw suikerspiegel zal er een aangepaste dosis insuline worden toegediend door de verpleging.

1.5. Medicatieanamnese In te vullen door de verpleegkundige of arts

(enkel voor campus Bornem en Willebroek, voor campus Rumst verwijzen we naar het verpleegkundig dossier)

Bronnen:

☐ patiënt	☐ RVT
☐ familie	☐ brief verwijzend ziekenhuis
☐ meegebrachte medicatie (lijst)	☐ info vorige opname/consultatie op / /
☐ huisarts (brief/telefonisch contact)	☐ apotheek (brief/telefonisch contact)

De medicatieanamnese van deze patiënt:

☐ is volledig gebeurd en de medicatielijst is compleet	☐ is ingevuld in het elektronisch medisch dossier
☐ is niet volledig en dient opnieuw te gebeuren	☐ is niet gebeurd

Is er een vergelijking gebeurd tussen deze anamnese en de voorgeschreven behandeling in het ziekenhuis?

- ja nee in te vullen bij opname door de arts of verpleegkundige

Zo ja, zijn er verschillen opgemerkt?

- ja nee

Naam zorgverlener: **datum:** / /

1.6. Afspraken rond antistollingsmedicatie In te vullen door de arts

Neem de patiënt antistollingsmedicatie? ja neen

Aangezien een aantal procedures een bloedingsrisico kunnen inhouden, wordt het volgende aanbevolen:

- Marcoumar®: stop deze medicatie 10 dagen voor de ingreep
- Marevan®: stop deze medicatie 7 dagen voor de ingreep
- Sintrom®: stop deze medicatie 5 dagen voor de ingreep
- stop volgende medicatie vanaf / /

Start bridging schema:

intermediair schema (bv. bileaflet aortakleprothese, trombo-embolie afgelopen 3 à 12 maanden, actieve kanker,...):

- Clexane mg 1 x/d vanaf / /
- Fraxiparine ml 1 x/d vanaf / /
- andere: vanaf / /

therapeutisch schema Laatste dosis \geq 24 uur voor procedure

(metalen kunstklep, trombo-embolie minder dan 3 maanden geleden, gekende trombotische coagulopathie,...):

- Clexane mg 2 x/d vanaf / /
- Fraxiparine ml 2 x/d vanaf / /
- Fraxodi ml 1 x/d vanaf / /
- andere: vanaf / /

Laatste dosis Clexane
 Fraxiparine
 Fraxodi
 andere: op / / om uur:

controle INR bij opname

Pradaxa®: stop deze medicatie 48 uur voor de ingreep, bij slechte nierfunctie 96 uur (<50 ml/min).

Lixiana®, Xarelto®, Eliquis®: stop deze medicatie 48 uur voor de ingreep.

Bij deze medicatie dient er GEEN bridging met LMWH gestart te worden.

Plavix®, Effient®, Brilique®: stop deze medicatie 7 dagen voor de ingreep.

Echter niet stoppen indien baremetal stent < 1 maand geleden of drug eluting stent < 6 maand geleden.

Aspirine®/ Asaflow®: stop deze ENKEL op vraag van de chirurg 7 dagen voor de ingreep. Echter in principe nooit stoppen in geval van een secundaire preventie (bv. coronaire stent of bij vaatingrepen in de VG). Wel stoppen bij TURB, heilkunde t.h.v. het ruggenmerg of onder de dura of bij heilkunde van het achterste oogsegment, omdat bij deze ingrepen een hoog bloedingsrisico met risico op ernstige complicaties bestaat.

Bij deze medicatie dient GEEN bridging met LMWH gestart te worden.

Andere medicatie te stoppen:

Medicatie in te nemen de dag van de operatie:

deel 2. Informed consent chirurgie informatie- en toestemmingsformulier

Verplicht in te vullen door de behandelend arts Te handtekenen door de behandelend arts en de patiënt

OF ingevuld in het elektronisch medisch dossier (cfr. procedure informed consent)

Ondergetekende arts

verklaart precieze inlichtingen te hebben meegedeeld over de gezondheidstoestand aan onderstaande patiënt.
De diagnose is:

.....
waarvoor hij/zij volgende ingre(e)p(en) / procedure dient te ondergaan:

.....
en die zullen uitgevoerd worden door dr.:

..... (of door een collega van de maatschap)
onder lokale algemene locoregionale anesthesie.

In eenvoudige en verstaanbare termen werd de mogelijke evolutie van de gezondheidstoestand van de patiënt omschreven indien niet tot de geplande ingre(e)p(en) / procedure wordt overgegaan. Als arts heb ik de patiënt eveneens ingelicht over eventuele alternatieve behandelingen, elk met hun voor- en nadelen. Ook werd het nut en de doeltreffendheid van de behandeling toegelicht.

Als arts heb ik duidelijk de aard, de draagwijdte en het doel van de ingre(e)p(en) / procedure beschreven die zal/zullen worden uitgevoerd, de ongemakken die hieruit voortvloeien, alsook de risico's, nevenwerkingen en mogelijke verwickelingen van deze ingre(e)p(en) / procedure, zowel op korte als lange termijn.

Ik heb hierover eveneens een informatiebrochure gegeven met de nodige uitleg: ja neen

Ik heb de patiënt meegedeeld dat het medisch team tijdens de uitvoering van de ingre(e)p(en) / procedure genoodzaakt kan zijn de geplande ingre(e)p(en) / procedure uit te breiden met bijkomende handelingen die vooraf niet voorzien kunnen worden, maar medisch gezien absoluut noodzakelijk zijn. De patiënt geeft hierbij dan ook aan bovenvermelde arts toestemming om tijdens de uitvoering van de geplande ingre(e)p(en) / procedure elke bijkomende medische ingreep uit te voeren in geval van volstreekte medische noodzakelijkheid.

Als arts heb ik een verzekering burgerlijke aansprakelijkheid afgesloten.

Ik heb de patiënt op de hoogte gebracht dat een raming van de kostprijs van de ingreep, zowel qua persoonlijke bijdrage als het bedrag dat door de ziekteverzekering wordt betaald, kan opgevraagd worden via de dienst facturatie van AZ Rivierenland (campus Rumst: 03 880 94 55 of facturatie.rumst@azr.be of campus Bornem: 03 890 16 14 of facturatie.bornem@azr.be). Deze informatie is ook beschikbaar op www.azrivierenland.be → ik word opgenomen → wat kost mijn opname? → tarieven veel voorkomende ingrepen en behandelingen.

Ik heb de patiënt de gelegenheid gegeven vragen te stellen en heb hierop voldoende en volledig geantwoord. De patiënt heeft mijn antwoorden ook goed begrepen. De patiënt geeft hierbij dan ook de toestemming voor de uitvoering van de hierboven omschreven ingre(e)p(en) / procedure.

Ik verklaar de patiënt correct en volledig te hebben ingelicht over zijn vooraf bestaande gezondheidstoestand en zijn vragen hierover eerlijk te hebben beantwoord. De patiënt is bereid, zowel in het belang van een goed verloop van de operatie als van zijn/haar herstel, zich strikt aan de aanwijzingen van bovenvermelde arts te houden.

Hierbij werd eveneens aandacht gevestigd op het feit dat de patiënt volgende richtlijnen strikt dient uit te voeren:

- vanaf middernacht of minstens 6 uur voor het onderzoek/de ingreep en anesthesie niets meer te eten noch te roken en minstens 4 uur ervoor niet meer te drinken
- geen voertuig (auto, fiets, motor) te besturen en geen machines te bedienen tot 24 uur na de behandeling
- geen alcoholische dranken te nuttigen en geen slaapmiddelen zonder voorschrift te nemen tot 24 uur na de behandeling
- tot 24 uur na de behandeling niet op eigen kracht naar huis te gaan, maar zich door een verantwoordelijk persoon naar huis te laten begeleiden
- gedurende de eerste 24 uur na de behandeling onder toezicht te staan van een volwassen persoon, geen belangrijke beslissingen te nemen en geen documenten te ondertekenen.

De patiënt begrijpt ook dat de geneeskundige klinische praktijk geen exacte wetenschap is, dat een opsomming van mogelijke complicaties nooit volledig kan zijn en dat er geen verbintenis / overeenkomst kan worden aangegaan over het uiteindelijke resultaat van de ingre(e)p(en) / procedure (geen resultaatsverbintenis).

De patiënt geeft toestemming om - indien nodig - tijdens of na de ingreep bloedproducten toegediend te krijgen.

Om administratieve redenen persoonlijke gegevens in een computer bewaren is voor de patiënt geen bezwaar. De patiënt geeft toestemming om voor / tijdens / na bovenvermelde ingre(e)p(en) / procedure anoniem beeldmateriaal of foto's te laten nemen, die later kunnen gebruikt worden voor medisch onderwijs of wetenschappelijke publicatie.

De patiënt geeft toestemming aan de hierboven vermelde arts om de ingre(e)p(en) / procedure uit te voeren in samenwerking met een door hem gekozen arts of assistent.

Dit consent werd in overeenstemming met de Wet op de Patiëntenrechten van 22.08.2002 – B.S. 26.09.2002 opgesteld te op / /

Naam en handtekening

- patiënt
- minderjarig kind (met naam)
- andere:

voorafgegaan door de eigenhandig geschreven woorden "gelezen en goedgekeurd"

Naam en handtekening van de arts die de informatie heeft gegeven:

Dit document dient na ondertekening bij de opname te worden overgemaakt aan een lid van het medisch team, die het aan het patiëntendossier zal toevoegen.

In overeenstemming met de Wet op de Patiëntenrechten van 22.08.2002 – B.S. 26.09.2002.

deel 3. Jouw persoonlijk dossier

In te vullen door de patiënt, eventueel samen met de huisarts

Op basis van deze informatie wordt het behandelingsplan bepaald.
Het is dus belangrijk dat deze vragenlijst volledig en correct wordt ingevuld!

Huidig gewicht:		Huidige lengte:		Bloedgroep:	
-----------------	--	-----------------	--	-------------	--

Tel./GSM-nummer: E-mailadres:

Contactpersoon 1: Naam: Tel./GSM-nummer:

Contactpersoon 2: Naam: Tel./GSM-nummer:

Huisarts: Naam: Tel./GSM-nummer:

3.1. Voorgeschiedenis

Was je de afgelopen 6 maanden opgenomen in een ziekenhuis?

neen ja, waarom:

Ben je ooit geopereerd of heb je een ziekte doorgemaakt? Zo ja, noteer welke operatie/ziekte en jaartal:

.....

Ben je in opvolging bij een specialist (voor jouw hart, longen,...)? Zo ja, waarvoor, in welk ziekenhuis, bij welke arts?

Voor: ziekenhuis: arts:

Voor: ziekenhuis: arts:

Voor: ziekenhuis: arts:

Heb je een besmettelijke ziekte? neen ja, namelijk: MRSA CPE HIV
 hepatitis A hepatitis B hepatitis C
 andere:

3.2. Allergieën (neem documenten mee bij bewezen allergie!)

Ben je allergisch? ja neen

Zo ja, vermeld welke reactie je vertoonde (zwellings, ademnood, jeuk, rode vlekken, misselijkheid, diarree, lage bloeddruk,...):

latex (ballon, handschoenen, condoom) zo ja, reactie:

contraststoffen zo ja, reactie:

ontsmettingsmiddelen / jodium zo ja, reactie:

☐ kleefpleisters	zo ja, reactie:
☐ medicatie:	zo ja, reactie:
☐ antibiotica:	zo ja, reactie:
☐ verdovingsstoffen (tandarts)	zo ja, reactie:
☐ andere:	zo ja, reactie:
- (bv. kleurstoffen, kiwi, bananen, hooikoorts, voeding)

3.3. De verdoving

Op basis van de volgende vragenlijst wordt het medisch risico voor de anesthesie en voor de ingreep ingeschat. Het is daarom belangrijk dat deze lijst en het preoperatief dossier correct worden ingevuld alvorens je naar het ziekenhuis komt.

	Ja	Neen
Heb je problemen met het openen van de mond? (breng hiervoor minstens 2 vingers boven elkaar in de mondopening)	☐	☐
Heb je problemen om jouw hoofd te bewegen?	☐	☐
Heb je reuma of artritis?	☐	☐
Heb je de ziekte van Bechterew?	☐	☐
Ben je (mogelijk) zwanger?	☐	☐
Geef je borstvoeding?	☐	☐
Kreeg je ooit een bloedtransfusie?	☐	☐
Zo ja, reden:		
Zo ja, kreeg je hierop een ongewone reactie?	☐	☐
Reageerde je bij een vorige verdoving op een ongewone manier?	☐	☐
zo ja, omschrijf zo nauwkeurig mogelijk:		
Had een familielid ooit problemen met verdoving?	☐	☐
zo ja, omschrijf zo nauwkeurig mogelijk:		
Heb je na een vorige operatie last gehad van misselijkheid of braken?	☐	☐
Heb je last van reisziekte?	☐	☐
Geef je toestemming voor anoniem gebruik van jouw data voor onderzoek?	☐	☐

3.4. Algemene gezondheidstoestand

	Ja	Neen	
Ik rook	☐	☐	hoeveel: per dag hoelang: jaren, tot / /
Ik heb gerookt	☐	☐	
Ik gebruik alcohol	☐	☐	hoeveel: glazen per dag/week welke:
Ik gebruik drugs	☐	☐	

Ik heb:	Ja	Neen	
· een kunstgebit	☐	☐	welke: ☐ links ☐ rechts indien ja, verwijder deze thuis indien ja, verwijder deze thuis ☐ links ☐ rechts ☐ links ☐ rechts ☐ links ☐ rechts
· kunststanden	☐	☐	
· losstaande tanden	☐	☐	
· contactlenzen	☐	☐	
· een hoorapparaat	☐	☐	
· piercings	☐	☐	
· kunstnagels	☐	☐	
· een schouderprothese	☐	☐	
· een knieprothese	☐	☐	
· een heupprothese	☐	☐	
· een pacemaker, ICD, stimulator, ingeplante pomp	☐	☐	

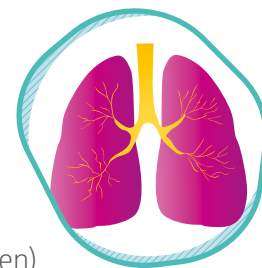
Hartziekten:

	Ja	Neen
Heb je een hoge bloeddruk?	☐	☐
Ben je snel kortademig?	☐	☐
Heb je problemen om huishoudelijk werk uit te voeren?	☐	☐
Kan je 2 verdiepingen (of 20 treden) de trap nemen zonder stoppen?	☐	☐
Heb je soms gezwollen voeten?	☐	☐
Slaap je half zittend of met 2 kussens onder het hoofd?	☐	☐
Heb je last van hartkloppingen?	☐	☐
Heb je soms een toesnoerend gevoel in arm/borstkas bij inspanning?	☐	☐
Ben je al herhaaldelijk flauwgevallen?	☐	☐
Ben je in behandeling voor een hartziekte?	☐	☐

Longziekten:

	Ja	Neen
Heb je een piepende ademhaling?	☐	☐
Ben of was je in behandeling voor een longziekte (astma, chronische bronchitis, emfyseem?)	☐	☐
Snurk je luid en ben je vermoeid overdag?	☐	☐
Zo ja, gebruik je een CPAP-toestel?	☐	☐
(Neem je CPAP-toestel mee de dag van de opname, zodat je het na de operatie kan gebruiken)		

Stolling:

	Ja	Neen
Heb je een flebitis, een trombose of een embolie gehad?	☐	☐
Heb je gemakkelijk blauwe plekken of neusbloedingen?	☐	☐
Bloed je lang bij een verwonding of tandextractie?	☐	☐
Zijn er familieleden met stollingsproblemen of bloedziekten (hemofilie, sikkelcelanemie, thalassemie, porfyrie,...)?	☐	☐
Gebruik je bloedverdunnende medicatie?	☐	☐

Indien je van je huisarts of behandelend arts geen richtlijnen kreeg over het gebruik van jouw **bloedverdunnende medicatie** in verband met jouw ingreep, neem dan contact op met de dienst anesthesie:

- campus Rumst (03 880 90 11)
- campus Bornem (03 890 16 94)
- campus Willebroek (03 860 37 25).

Maag- en darmziekten:

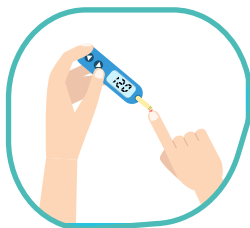
	Ja	Neen
Had je ooit een maagzweer of maagbloeding?	☐	☐
Heb je last van maagzuur?	☐	☐
Heb je ooit geelzucht of hepatitis gehad?	☐	☐
zo ja, welk type:		
Heb je de ziekte van Crohn of colitis ulcerosa?	☐	☐
(je mag geen NSAID-pijnstillers nemen na de operatie bij ziekte van Crohn, colitis ulcerosa, maagzweren, nierfalen en hartfalen)		

Nierziekten:

	Ja	Neen
Ben je nierdialysepatiënt?	☐	☐
Ben of was je in behandeling voor een nierziekte?	☐	☐
zo ja, welke:		

Endocriene ziekten:

	Ja	Neen
Lijd je aan suikerziekte?	☐	☐
Zo ja, gebruik je:		
☐ inspuitingen		
☐ orale medicatie		
Heb je een schildklierziekte?	☐	☐
zo ja, welke vorm:		
Heb je al een operatie ondergaan om te vermageren?	☐	☐

Zenuwziekten:

	Ja	Neen
Lijd je aan epilepsie of vallende ziekte?	☐	☐
Was je al in behandeling bij een neuroloog of psychiater?	☐	☐
Zo ja, waarvoor:.....		
Heb je last van tintelingen, gevoelloosheid of uitval?	☐	☐
Zo ja, waar:		
Heb je last van verwardheid of geheugenstoornissen?	☐	☐

Heb je nog bijkomende vragen/opmerkingen?

.....

.....

.....

.....

3.5. Sociale vragenlijst: situatie vóór opname in het ziekenhuis

Na ontslag ga ik

- naar huis naar huis met hulp(middelen)
 naar een rusthuis naar een revalidatie- of hersteloord

Voorzie je problemen bij het ontslag? neen

ja Zo ja, neem dan best zo spoedig mogelijk contact op met de sociale dienst op campus Rumst (03 880 90 84) of campus Bornem (03 890 17 30).

Burgerlijke staat

- gehuwd ongehuwd weduw(e)(naar)
 samenwonend gescheiden

Kinderen:

- neen ja, aantal:

Woonsituatie

- thuis alleenwonend woont samen met
 trap: ja neen
 appartement: verdieping: lift aanwezig? ja neen
 serviceflat: naam:
 RVT: naam:
 opgeschreven op de wachtlijst van rusthuis: naam:

Godsdienst

- ik ben gelovig en ik volg een specifieke levensovertuiging:
 ik ben niet gelovig of wens dit niet te melden

Taal

- Nederlands Frans Engels andere:

Bestaande hulp

- Ben je hulpbehoevend? neen: ga verder naar "psychisch functioneren" (pagina 15)
 ja: duid hierna aan welke thuiszorg reeds is voorzien:

thuisverpleging

- welke dienst?
- wassen x / dag x / week
 inspuiting x / dag x / week
 wondzorg x / dag x / week

warme maaltijden

welke dienst?

poetshulp

welke dienst?

bejaardenhulp

welke dienst?

familie

- welke taken? schoonmaak was / strijk
 maaltijden boodschappen
 andere:

hulpmiddelen

- bed WC-stoel personenalarm andere:
 looprekje krukken rolstoel

Overige informatie die van nut kan zijn voor dokter en/of verpleging en/of sociale dienst:

.....

.....

Evaluatie (thuisituatie vóór de opname)

Wassen zelfstandig met hulp totaal afhankelijk

Aan- en uitkleden zelfstandig met hulp totaal afhankelijk

Verplaatsen binnen zelfstandig met hulp totaal afhankelijk

Toiletbezoek zelfstandig hulp bij verplaatsen hulp bij reinigen hulp bij kleden
 WC WC-stoel urinaal
 blaassonde suprapubisch sonde colostoma urostoma

Incontinentie urine nooit soms: dag nacht altijd
 Incontinentie faeces nooit soms: dag nacht altijd
 Incontinentiemateriaal: dag nacht

Voeding zelfstandig met hulp totaal afhankelijk
 slikproblemen geen eetlust voedselweigering
 gewone voeding dieet:
 de laatste 6 maanden sterk vermagerd de afgelopen maand bijvoeding gekregen

Medicatie inname alleen inname onder toezicht
 moffelt medicatie weg weigert medicatie

Wondzorg Heb je momenteel ergens een wonde?
 neen ja:
 Aard van de wonde:
 Plaats:

Psychisch functioneren (thuisituatie vóór de opname)

De patiënt is thuis:

Verward ja neen soms

Aanspreekbaar contact mogelijk geen contact mogelijk

Weg vinden vindt zonder problemen de weg vindt enkel de weg in eigen huis
 kan zonder hulp bed / toilet vinden loopt volledig verloren

Mensen herkennen herkent iedereen herkent alleen familie herkent niemand

Tijdsbesef normaal tijdsbesef soms gestoord tijdsbesef
 totaal verstoord tijdsbesef verwisselt dag en nacht

Gedrag niet storend licht storend ernstig storend
 verbale agressie fysieke agressie
 kans op weglopen andere:

Slaap goed, geen medicatie nodig
 slaapmedicatie nodig

Communicatie

gehoor: normaal
 zicht: normaal
 spraak: normaal

hardhorig
 slechtziend
 gestoord

hoorapparaat
 bril blind
 afasie (taalstoornis)

Dit formulier is ingevuld op / / door:

de patiënt

een familielid, namelijk (verwantschap):

andere:

3.6. Preoperatieve screeningstools

in te vullen door de patiënt, eventueel samen met de huisarts

bij opname door de verpleegkundige te overlopen met de patiënt

Risico voor ontwikkeling van postoperatieve pijn

Omcirkel het antwoord dat voor jou van toepassing is.

	Neen	Ja
Je hebt fibromyalgie, hoofdpijn, lage rugpijn, spastische darmen, leeftijd < 25 jaar	0	1
Je bent chronische pijnpatiënt of je hebt reeds een neurostimulator voor rugpijn	0	2
Je hebt in het operatiegebied pijn vóór de geplande ingreep	0	2
Je gebruikt preoperatief chronische pijnmedicatie (anti-epileptica (Gabapentine, Neurontin, Lyrica), TCA (Amitriptyline, Redomex, Tryptizol of Nortriptylyne, Notrilen))	0	1
Je hebt preoperatief nood aan sterke opiaten (morfineproducten zoals Transtec, Oxycodone, Fentanylpleisters)	0	1
De geplande heerkundige ingreep is:		
· een liesbreuk, amputatie, thoracotomie, borstheelkunde met reconstructie, rugchirurgie	0	3
· een mastectomie zonder reconstructie	0	2
· een orthopedische ingreep	0	1
· andere ingrepen	0	0
Heb je soms gevoelens van angst/paniek, neerslachtigheid/waanhoop of het gevoel de pijn niet te kunnen beïnvloeden?	0	1
TOTALE RISICOSCORE	/ 11	

≥ 4/11: de anesthesist wordt verwittigd en past het perioperatief pijnbeleid aan waar mogelijk (Ketamine, Mg, Linisol, Dexdor / Catapressan, Neurontin, NSAID, PCTM, infiltratie wonde)

≥ 7/11: het algologisch team wordt verwittigd: Rumst (5147) of Bornem (5923) of activatielijst (tab C2M)

Nutritiescreening (enkel in te vullen door patiënten met een meerdaagse opname)

Heb je specifieke dieetbehoeften? neen ja, namelijk:

Huidige lengte:

Huidig gewicht:

Heb je de afgelopen 3 maanden gewicht verloren? neen ja ik weet het niet

Is jouw voedselinname gedaald tijdens de afgelopen week? neen ja ik weet het niet

BMI < 20,5 of bij "ja" OF "ik weet het niet": het nutrițieteam wordt verwittigd voor verdere evaluatie:

Rumst: voedingsteam@azr.be - Bornem: activatielijst (tab C2M)

Valpreventie

	Ja	Neen
Word je opgenomen in het ziekenhuis omwille van een valincident?	☐	☐
Ben je de afgelopen 6 maanden gevallen (met of zonder letsel)?	☐	☐
Heb je loop- of evenwichtsproblemen?	☐	☐

Indien je "ja" hebt geantwoord op één van deze vragen, zal de verpleegkundige bij opname de valpreventieprocedure starten en de ergotherapeut op de hoogte brengen van jouw verhoogd risico op vallen.

Tips om vallen te voorkomen:

- Kom de eerste keer na jouw ingreep niet zonder begeleiding uit bed.
- Doe de kamerdeur nooit op slot.
- Zet jouw bed in de laagste stand.
- Zorg dat het patiëntenbelletje binnen handbereik is.
- Draag veilig schoeisel (met antislip).
- Laat niets rondslingeren op de grond.

deel 4. De verdoving

Bekijk aandachtig de preoperatieve informatiefilmpjes. Deze filmpjes zijn terug te vinden op de startpagina van AZ Rivierenland www.azrivierenland.be → [informatiefilmpjes](#).

anesthesie: inleiding

anesthesie: de voorbereiding

algemene anesthesie

regionale anesthesie: de ruggenprik

regionale anesthesie: de zenuwblokkade

na de operatie

Informed consent anesthesie (informatie- en toestemmingsformulier)

Verplicht te ondertekenen door de patiënt alvorens de anesthesie kan doorgaan

Ondergetekende (patiënt of wettelijke vertegenwoordig(st)er)

- heeft 6 bovenstaande preoperatieve informatiefilmpjes gezien OF heeft voldoende informatie gekregen over de verdoving
- heeft alle informatie begrepen en verklaart alle pre- en postoperatieve richtlijnen te zullen respecteren.
- heeft begrepen dat er soms zeldzame verwikkelingen kunnen optreden bij elke anesthesie- en/of analgesie-methode en heeft de informatie op de website doorgenomen.
- heeft de vragenlijst ingevuld en alle noodzakelijke bijkomende onderzoeken laten uitvoeren.
- heeft er begrip voor dat de ingreep (zelden) omwille van dwingende medische redenen door de anesthesist uitgesteld kan worden.
- verklaart hierbij dat zijn gegevens op anonieme wijze verwerkt kunnen worden voor wetenschappelijk onderzoek (indien niet akkoord, schrap deze zin en plaats hiernaast uw handtekening).
- verklaart hierbij dat bloedproducten toegediend mogen worden indien nodig (indien niet akkoord, schrap deze zin en plaats hiernaast jouw handtekening).
- geeft toestemming voor de noodzakelijke verdoving.

Datum: / /

Handtekening:

deel 5. Informatie voor de patiënt

Beste patiënt,

We danken je alvast om de vragenlijsten in te vullen. Vergeet niet dat je zelf mee verantwoordelijk bent voor een veilig verloop van jouw opname. **Daarom is het belangrijk dat je alle informatie die wij vragen doorgeeft en zelf de volgende informatie in dit patiëntenboekje grondig doorneemt.** Tijdens de opname heb je zelf ook inspraak in het behandelingsplan en in jouw medicatie. Bespreek dit met jouw arts als je hierover nog vragen hebt.

5.1. Vóór de opname

- Controleer of je alle vragenlijsten volledig en correct hebt ingevuld. Schakel eventueel hulp in van familie of huisarts.
- Indien er vóór de opname onderzoeken nodig zijn op vraag van de specialist en indien je deze via de huisarts wenst te laten doen, moet je de resultaten van de onderzoeken meebrengen naar het ziekenhuis bij opname.
- Pas jouw preoperatief medicatiebeleid toe (zie pagina's 4 tot 7) en vraag eventueel advies aan de huisarts.
- Volg de hygiënische richtlijnen (zie pagina 21).
- Je bekijkt best vóór de opname welke hulp je nodig hebt. Je kan op voorhand contact opnemen met de sociale dienst van AZ Rivierenland voor het plannen van de zorg bij thuiskomst:
 - campus Rumst: 03 880 90 84
 - campus Bornem: 03 880 17 30
 Ook je huisarts en het ziekenfonds kunnen je hierover meer informatie geven.

Bekijk de anesthesiefilmpjes op voorhand!

www.azrivierenland.be
→ informatie filmpjes

5.2. De dag van de opname

Je moet **nuchter** zijn op de dag van jouw ingreep. Dit betekent dat je vanaf een bepaalde periode voor de ingreep niet meer mag eten en/of drinken.

Wat mag nog wel?	
tot 6 uur vóór de ingreep	<ul style="list-style-type: none"> · lichte maaltijd: 2 beschuitjes met confituur of mager beleg · niet-heldere vloeistoffen: melk, koffie/thee met melk, fruitsappen,... en bruiswater · baby's ouder dan 3 maanden: flesvoeding
tot 4 uur vóór de ingreep	<ul style="list-style-type: none"> · baby's jonger dan 3 maanden: flesvoeding · baby's: borstvoeding
tot 2 uur vóór de ingreep maximaal 1 glas of tas per uur	<ul style="list-style-type: none"> · heldere vloeistoffen: koffie en thee (ZONDER melk!), plat water, plat water met grenadine, helder appelsap zonder pulp, sportdranken (Aquarius, AA-drink, Isostar, Extran) · baby's: suikerwater

Stop met **roken** minstens 4 weken voor de operatie. Rook zeker niet de laatste uren voor de operatie. De ademhalingswegen van rokers zijn vaak geïrriteerd en daardoor gevoeliger voor ontsteking. Hierdoor hebben rokers een veel grotere kans op complicaties (zoals tragere wondheling, infecties van de wonde, pijn bij hoesten).

Deze afspraken zijn van toepassing voor een volledige verdoving, een ruggenprik of een plaatselijke verdoving. Heb je toch nog gegeten of gedronken na de bovengenoemde tijdstippen, dan moet je dit zeker melden aan de verpleegkundige op de afdeling. Het is mogelijk dat de operatie dan even wordt uitgesteld.

Indien je vóór de operatie nog medicatie moet innemen, bespreek dit dan met de behandelend specialist of anesthesist. Meestal kan je deze tot kort voor de operatie nog innemen met enkele slokken water.

Wat breng je mee naar het ziekenhuis?

Gebruik deze lijst als checklist:

- identiteitskaart
- bloedgroep- en allergiekaart
- eventueel verwijfsbrief chirurg/huisarts/tandarts
- gegevens hospitalisatieverzekering
- dit patiëntenboekje (volledig ingevuld)
- thuismedicatie in de originele verpakking (eventueel attest van adviserend arts). Denk hierbij ook aan insuline, puffers, medicatiepleisters, oogdruppels, inspuitingen,... (zie pagina 4)
- resultaat labo, EKG, RX indien bij de huisarts gebeurd
- indien je reeds geopereerd werd, mag je jouw eigen antiflebitiskousen/steunkousen meebrengen
- ondergoed, kamerjas, warme sokken, dagkledij, slaapkledij
- platte, gesloten, slipvrije schoenen/pantoffels
- toiletartikelen: washandjes, handdoeken, zeep, shampoo, douchegel, haarborstel, tandenborstel, tandpasta en scheerapparaat
- hulpmiddelen die je thuis gebruikt: bril, lenzen, hoorapparaat, krukken, wandelstok, looprek,...

Tip:

**Je brengt best geen
waardevolle voorwerpen
mee!**

5.3. Preoperatieve hygiënische richtlijnen

- Was je grondig (best onder de douche) de dag vóór de ingreep en 's morgens op de dag van de ingreep. Tenzij de behandelend arts andere instructies geeft, volstaat gewone douchegel. Was ook jouw haren met een gewone shampoo.
- Poets je tanden.
- Zorg dat nagels van vingers en tenen kort en proper zijn. Nagellak en kunstnagels moeten verwijderd worden, omdat via de nagels van hand of voet het zuurstofgehalte in het bloed wordt gemeten tijdens de operatie.
- Breng de ochtend van de ingreep geen make-up of bodylotion aan.

**Een goede totale
lichaamshygiëne vermindert
het risico op wondinfecties
na een operatie!**

- Opgelet: juwelen zoals piercings, ringen, halsketting, uurwerk, armbanden, oorbellen,... mag je niet dragen tijdens de operatie. Zoals andere waardevolle voorwerpen laat je die best thuis. Ook contactlenzen moet je verwijderen.
- Het ontharen gebeurt het best in het ziekenhuis met behulp van een medische tondeuse, zo kort mogelijk voor de ingreep om infecties te voorkomen. Het is dus niet raadzaam om jezelf thuis te ontharen.

1. Verwijder make-up, juwelen en piercings. Knip jouw nagels kort.

2. Was jouw haren. Was het aangezicht met een proper washandje. Besteed extra aandacht aan neus en oren.

3. Was het bovenlichaam. Besteed extra aandacht aan oksels, navel en onderzijde van de borsten.

4. Was nadien de benen en de voeten. Besteed extra aandacht aan de ruimte tussen de tenen.

5. Was de geslachtsdelen en de bilnaad.

6. Spoel goed af en droog je met een propere handdoek. Doe een operatiehemdje of propere kledij aan.

5.4. Hand- en hoesthygiëne

Door goede handhygiëne kunnen ziekenhuisinfecties voorkomen worden.

**Vuistregel:
elke zorgverlener past
correcte handhygiëne toe
minstens voor én na
elk patiëntencontact.**

Onze zorgverleners gebruiken handalcohol om de handen te ontsmetten en dit minstens voor en na elk patiëntencontact. Verder dragen zij geen nagellak, kunstnagels, ringen, armbanden, horloges of lange mouwen en hebben ze korte en verzorgde nagels. Dit zijn de basisvoorwaarden voor een goede handhygiëne. Wijs onze zorgverleners er gerust op indien je zou merken dat ze vergeten hun handen te ontsmetten of indien zij zich niet houden aan de basisvoorwaarden.

Ook jij kan verspreiding van bacteriën tegengaan en infecties voorkomen door regelmatig de handen te wassen of te ontsmetten. Was je handen zeker voor het eten en na ieder toiletbezoek.

Indien bezoekers verkouden of ziek zijn, kan je hen best vragen om hun bezoek uit te stellen. Zorg zelf ook voor een goede hoesthygiëne: bedek je mond bij het niezen of hoesten met een papieren zakdoekje dat je nadien onmiddellijk in de vuilnisbak gooit. Vergeet hierna niet je handen te wassen.

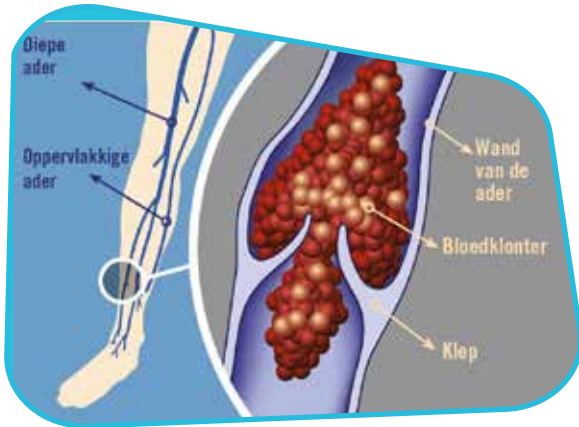

5.5. Verwijderen van medische implantaten en anatomisch materiaal

Medische implantaten (pacemaker, poortkatheter, platen en vijzen in het kader van orthopedische chirurgie,...) en anatomisch materiaal (tanden, nierstenen, galstenen,...) vallen binnen de wetgeving onder risicohoudende medische afvalstoffen (RMA). Ze kunnen een microbiologische besmetting, een vergiftiging of een verwonding veroorzaken. Om deze redenen moeten zij op een specifieke manier ingezameld, vervoerd en verbrand worden. Zij mogen geenszins terecht komen in het reguliere afvalcircuit. Vandaar dat deze materialen na verwijdering niet meegegeven kunnen worden met de patiënt. Voor meer informatie: www.ovam.be.

5.6. Veneuze trombo-embolie (VTE) voorkomen

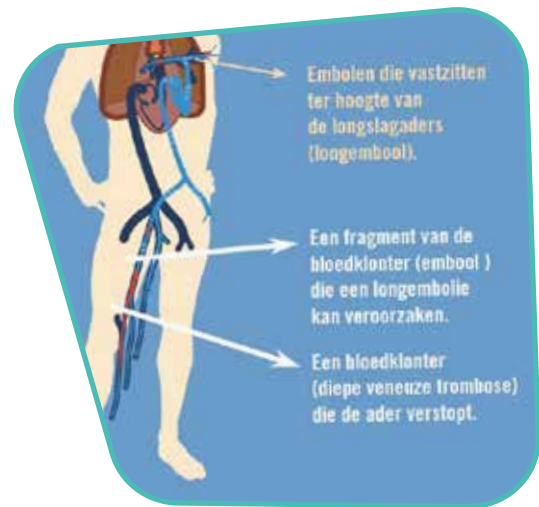
Een veneuze trombo-embolie wordt veroorzaakt door aantasting van de wand van een ader met daardoor vorming van een bloedklonter. Een bloedklonter is meestal het gevolg van afwijkingen van de bloedstroom na een heelkundige ingreep of bij een langdurige immobilisatie wegens een acute aandoening of een trauma. We maken een onderscheid tussen een diepe veneuze trombose en een longembolie.

Vorming van een klont ter hoogte van een ader in het been

Een diepe veneuze trombose ontwikkelt zich in de diepe aders van de benen. Wanneer een fragment van het stolsel loskomt, kan dat met de bloedstroom worden meegesleurd en zo een longembolie veroorzaken.

Diepe veneuze trombose en longembolie

Wat zijn de risicofactoren?

 HOOG RISICO	 MATIG HOOG RISICO	 ANDERE FACTOREN
<ul style="list-style-type: none"> · lang in een ziekenhuis verblijven · een operatie (vooral heup-, knie- en kankerchirurgie) · gedurende lange tijd niet bewegen (bv. wegens bedrust of een lange reis) 	<ul style="list-style-type: none"> · leeftijd > 60 jaar · persoonlijke of familiale voorgeschiedenis van bloedstolsels · kanker / chemotherapie · medicatie op basis van oestrogenen (bv. orale anticonceptiva) 	<ul style="list-style-type: none"> · zwaarlijvigheid · zwangerschap of een recente bevalling · roken · alcohol

Tijdens de periode dat je een risico loopt een veneuze trombose te ontwikkelen (zoals na een operatie) beslist de behandelend arts welke medicamenteuze of niet-medicamenteuze preventieve maatregelen worden toegepast of voorgeschreven. **Wat kan je alvast zelf doen?**

Blijf bewegen

Onbeweeglijkheid verhoogt het risico op vorming van een bloedstolsel in een been. Als je lang blijft zitten, moet je af en toe eens opstaan, jouw benen strekken en wat rondlopen. Dat is belangrijk voor een gezonde bloedstroom.

Oefeningen voor gezonde aders

Til 1 been lichtjes op en maak met de voet cirkelvormige bewegingen in de lucht.
30 seconden met elk been!

Tik afwisselend met de spits van de voet en met de hiel op de grond.
20x per been!

Til de benen op en trap afwisselend met de voeten, alsof je een voetpedaal in beweging houdt.
20x herhalen!

Stap ter plaatse; trek de knieën hoog op en laat de armen ontspannen meezwaaien.
1 minuut lang!

Trek 1 been op, strek de tenen en haal ze weer naar jou toe.
Wissel dit af.
20x met elke voet!

Ga met de benen tegen mekaar op jouw tenen staan en kom dan weer naar omlaag.
15x herhalen!

Til één been op van de grond en maak een figuur "8" in de lucht.

5.7. Pijnmeting

Na een operatie of behandeling kan pijn optreden. Om de intensiteit van de pijn te kunnen meten en een efficiënte bijsturing van de pijnmedicatie te kunnen uitvoeren, wordt in ons ziekenhuis de **NRS-score** gebruikt.

Op regelmatige tijdstippen zal aan jou worden gevraagd om jouw pijn uit te drukken in een cijfer van 0 tot 10. 0 betekent geen pijn en 10 is de ergste pijn die je je kan voorstellen. Je kan nooit een verkeerd cijfer geven. Het gaat immers over de pijn die jij voelt en pijn is een persoonlijke ervaring. Heb je weinig pijn, dan kan je een cijfer tussen 1 en 4 geven. Heb je veel pijn, dan geef je een cijfer tussen 7 en 10. Op basis van dit cijfer zullen de verpleegkundigen en de artsen jouw pijnmedicatie en -beleid verder afstellen.

Sommige patiënten krijgen na een operatie een PCIA-pomp met morfine of een PCEA met lokale anesthetica. Je krijgt hierover de nodige informatie in de ontwaakruimte. Brochures met meer informatie zijn aanwezig op de afdelingen en kan je bij de verpleging verkrijgen.

5.8. Decubituspreventie

Wat is een doorligwonde (decubituswonde)?

Indien je in een zetel zit of langdurig in bed blijft en weinig beweegt, voel je soms dat je huid na enige tijd onaangenaam of pijnlijk aanvoelt. Het aanpassen van je houding is in sommige situaties al voldoende om dit ongemak te verhelpen of te voorkomen. Toch zijn er momenten waarop dit veel moeilijker is: momenten van langdurige ziekte, na een operatie of een andere aandoening.

In zo'n situatie ontstaat er een hoge druk op de huid en het onderliggende weefsel. Door de druk is er onvoldoende bloedtoevoer naar de huid en de onderliggende weefsels. Wanneer dit gebeurt ter hoogte van bijvoorbeeld het zitvlak of de hielen, kan de huid beschadigd raken en kunnen wonden ontstaan. Deze wonden noemen we **doorligwonden (decubituswonden)**.

Er zijn een aantal bijkomende factoren die een rol spelen bij de ontwikkeling van doorligwonden, zoals:

- je algemene lichamelijke conditie
- de invloed van bepaalde medicatie
- onvoldoende of niet goed samengestelde voeding
- een gevorderde leeftijd
- de vochttoestand van de huid
- de lichaamstemperatuur

Zijn bepaalde personen kwetsbaarder dan anderen?

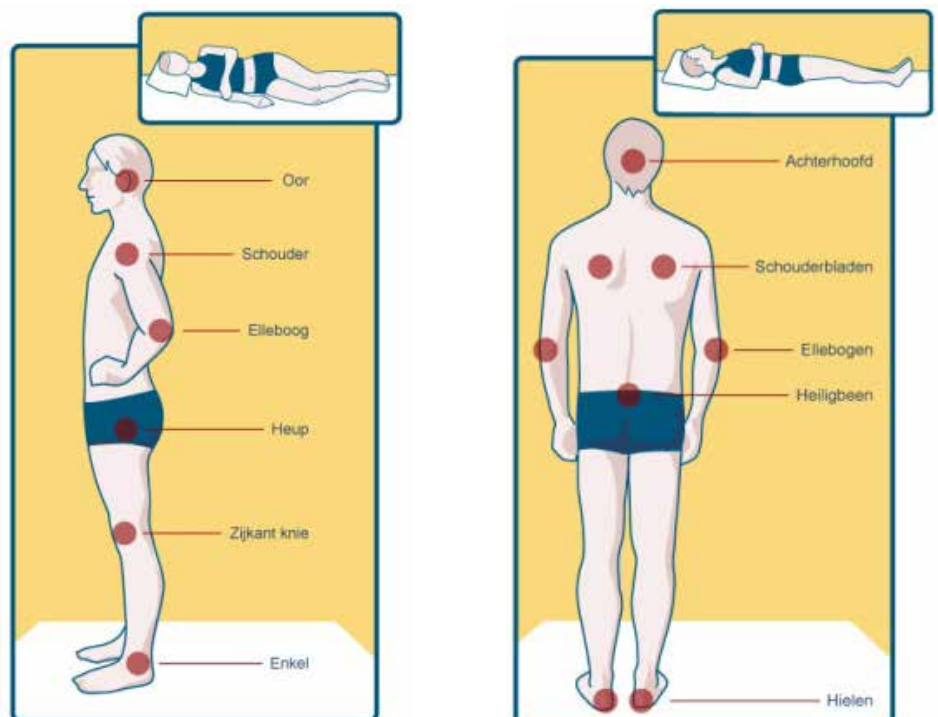
Ja, kwetsbare personen, ongeacht de leeftijd, zijn:

- personen die niet meer bewegen
- personen die onvoldoende eten en drinken
- incontinenten personen (urine- of stoelgangverlies)
- personen die aan bepaalde ziekten lijden die de algemene toestand beïnvloeden

Welke tekenen moeten de aandacht trekken?

Vaak is het optreden van roodheid ter hoogte van de plaats onderhevig aan druk een eerste teken.

Ook blaarvorming is mogelijk.

Hoe kan je doorligwonden vermijden?

Gezien een doorligwonde pijnlijk is, voor veel ongemak zorgt en het ziekenhuisverblijf verlengt, is preventie heel belangrijk. **Voorkomen is steeds beter dan genezen.** Preventie neemt minder tijd in beslag dan de behandeling.

Beweging en houding:

- beweeg regelmatig, ook als je in bed moet blijven of in een rolstoel zit.
- verander vaak van houding (bij voorkeur om de twee uur) door jezelf te liften / op te tillen (en niet te verschuiven).
- zeg het onmiddellijk tegen de verpleegkundigen als je pijn voelt of een rode huid hebt. Het is belangrijk dat zij snel gepaste maatregelen nemen.
- houd bed en stoel droog en schoon: kreuken en kruimels maken de huid immers sneller stuk.
- zorg dat de huid gezond blijft: gebruik regelmatig een vochtinbrengende crème.
- indien je incontinent bent voor urine en stoelgang, reinig dan regelmatig de huid en breng een beschermende crème aan. Vraag, indien nodig, meer informatie aan het verpleegkundig personeel.
- eet en drink voldoende: zo blijft je huid gezond. Je drinkt genoeg als je elke dag 1,5 liter water drinkt.
- vraag hulp als je zelf niet goed kan bewegen. Er bestaan speciale kussens en/of matrassen die zorgen voor drukvermindering.

Wat te doen indien er toch doorligwonden optreden?

Als je toch een doorligwonde krijgt, krijg je hiervoor een gepaste behandeling.

5.9. Rechten en plichten van de patiënt

Jouw rechten

Sinds 2002 zijn de rechten van patiënten duidelijk omschreven in de wetgeving. Deze reglementering bevordert het vertrouwen in en de kwaliteit van de relatie tussen de patiënt en de zorgverlener. We sommen deze voor jou op:

- kwaliteitsvolle dienstverlening
- vrije keuze van beroepsbeoefenaar
- informatie die nodig is om inzicht te krijgen in jouw gezondheidstoestand
- informatie over en het vrij instemmen met iedere tussenkomst
- een zorgvuldig bijgehouden en veilig bewaard patiëntendossier
- bescherming van de privacy
- aangepaste zorg om pijn te voorkomen, te behandelen en te verzachten

Wat verwacht het ziekenhuis van jou?

Bij patiëntenrechten gaat het om vertrouwen, transparantie, samenwerking en een goede communicatie. Deze elementen dragen ook bij tot een betere kwaliteit van de zorg. Het ziekenhuis verwacht volgende zaken van jou als patiënt:

- je geeft juiste informatie over je identiteit
- je verleent steeds volledige medewerking
- voorafgaand aan een behandeling dien je je te informeren over de financiële gevolgen van de ingreep en/of het verblijf. Dit kan zowel bij de eigen mutualiteit als bij de private verzekeraar. We verwachten van een patiënt dat hij kennis heeft van de modaliteiten van zijn eigen verzekeringspolis

- je betaalt de kosten voor jouw behandeling
- je behandelt materialen met zorg, je respecteert de privacy van anderen en je leeft de huisregels na
- je rookt enkel in de daartoe voorziene rokerszone
- je toont respect voor de zorgverleners
- je toont respect voor de regels van het ziekenhuis inzake filmen en fotograferen
- je bent als patiënt zelf verantwoordelijk voor persoonlijke items: breng dus best geen waardevolle bezittingen mee

Als je als patiënt jouw plichten niet nakomt, kan dit een reden zijn om de behandeling stop te zetten.

Indien je om een grondige reden niet in staat bent om je verplichtingen na te komen, meld dit dan onmiddellijk aan onze medewerkers. Zij doen al het mogelijke om een oplossing te vinden. Je kan steeds bij de ombudsdienst terecht met je vragen, problemen of klachten.

Meer informatie vind je in onze brochure "jouw rechten en plichten als patiënt" op www.azrivierenland.be en op www.patientrights.be.

5.10. Ombudsdienst

Een verblijf in het ziekenhuis kan ingrijpend zijn. Deze ervaring kan positieve en/of minder positieve reacties losmaken. De medewerkers van het ziekenhuis trachten een menselijke, betrokken en deskundige opvang en begeleiding aan te bieden.

Toch kan het zijn dat er bepaalde zaken anders verlopen dan dat jij of de zorgverleners verwacht hadden. Spreek de betrokken zorgverlener hierover aan en probeer eventueel samen met de hoofdverpleegkundige of arts een oplossing te bedenken. Op elke afdeling hangt een foto met de naam van de leidinggevende aan de balie, zodat jij weet wie je best kan aanspreken.

Blijf je echter ontevreden over de gang van zaken, dan kan je onze ombudsdienst aanspreken. Zij zullen jouw klacht volgens een vastgelegde procedure behandelen, zodat er samen met jou naar oplossingen kan worden gezocht. Naast de behandeling van klachten kan je bij hen ook terecht voor algemene vragen of advies.

Meer informatie vind je in onze brochure "Verliep jouw ziekenhuis-ervaring anders dan verwacht?"

De ombudsdienst is telefonisch bereikbaar op:

- campus Rumst: 03 880 92 09 of ombudsdienst.rumst@azr.be
- campus Bornem: 03 890 17 92 of ombudsdienst.bornem@azr.be

Je kan ook een brief sturen naar de ombudsdienst, een klachtenformulier invullen aan de balie in de centrale inkomhal of online via onze website een document invullen.

Wij wensen jou een spoedig herstel toe!

ref.: 50120713 (R) - 50006352 (B)
versie: 12.12.2019
eigenaar: dr. Hervé Vanden Eede, dr. T. Boogmans, anesthesie
v.u.: Sofie Vermeulen, communicatieverantwoordelijke